

Mbinu kwa Ajili ya **Mafanikio****SABATO MCHANA**

Soma kwa Ajili ya Somo la Juma Hili: Kum. 18: 15–22; Yoshua 1; Ebr. 6:17,18; Efe. 6:10–18; Zab. 1:1–3; Rum. 3:31.

Fungu la Kukariri: “Uwe hodari tu na ushujaa mwingi, uangalie kutenda sawasawa na sheria yote aliyokuamuru Musa mtumishi wangu; usiiache, kwenda mkono wa kuume, au wa kushoto, upate kufanikiwa sana kila uendako” (Yoshua 1:7).

Benjamin Zander, kiongozi wa muziki wa Okestra ya vyombo vya muziki ya Boston, alifundisha kwenye darasa la kufasiri muziki. Aliweza kutambua fadhaa ya wanafunzi walipofika hatua ya kukabiliana na tathmini ya upigaji muziki wao. Ili kuwaweka wanafunzi katika utulivu na kuwasaidia kutenda kwa uwezo wote walio nao, siku ya kwanza ya darasa alitangaza kwamba kila mtu angepata “A.” Hii “A” haikuwa matarajio ambayo iliwapasa waishi wakiwa nayo, “bali uwezekano ambao walipaswa kulenga maisha yao katika huo.” Sharti pekee lilikuwa kwamba wanafunzi waandike barua katika majuma mawili ya kwanza ya muhula lakini waiwekee tarehe ya wakati wa mwisho wa darasa. Barua ilipaswa ielezee kwa nini walistahili kuipata alama ya juu kiasi hicho.

Kitabu cha Yoshua kinahusu uwezekano mpya. Musa, aliyekuwa ametawala katika miaka 40 ya historia ya Israeli, sasa alikuwa ni wa wakati uliopita. Uzoefu wa Kutoka Misri na kutangatanga jangwani, kwa hali ya kusikitisha ukiwa umetawaliwa na uasi na ukaidi, ulikuwa umefikia mwisho. Kizazi kipya, kikiwa tayari kumtii Mungu, kilikuwa tayari kuingia kwenye Nchi ya Ahadi, si kama jambo la kutarajiwa kufikiwa, bali kama uwezekano wa kuishi ndani yake.

Hebu tujifunze jinsi Mungu alivyofungua sura mpya katika maisha ya Israeli na jinsi awezavyo kufanya vivyo hivyo maishani mwetu pia.

**Jifunze somo la juma hili ukijiandaa kwa Sabato, Oktoba 4.*

Musa Mpya

Soma Kumbukumbu la Torati 18:15-22 na Yoshua 1:1-9. Kwa nini ni muhimu kwamba kitabu cha Yoshua kianze kwa kutoa mwangwi wa ahadi inayohusiana na kile ambacho kingetokea baada ya kifo cha Musa?

Ingawa Musa alikuwa amekufa na kiongozi mpya, Yoshua, alikuwa ameteuliwa na Mungu, upo mfanano kati yao. Wote wawili walikuwa wameambiwa na Mungu kwamba wangewaongoza watu wao hadi kwenye nchi waliyoahidiwa baba zao. Kama Bwana alivyomwambia Yoshua: "Kila mahali zitakapopakanyaga nyayo za miguu yenu, nimewapa ninyi, kama nilivyomwambia Musa" (Yos. 1:3). Yoshua angemaliza kazi ambayo awali ilikabidhiwa kwa Musa. Kwa kweli, Yoshua alikuwa Musa mpya.

Soma Kutoka 33:11; Hesabu 14:6, 30, 38; Hesabu 27:18; Hesabu 32:12; Kum. 1:38; Kum. 31:23; na Kum. 34:9. Je, aya hizi zinatambia nini kumhusu Yoshua?

Katika hatua hii, ahadi kwamba Mungu "angemuondokeshea" nabii kama Musa (Kum. 18:15) ilikuwa katika uwezekano tu badala ya uhalisia uliotimizwa. Maneno yanayotumika mwanzoni mwa kitabu cha Yoshua yanamkumbusha msomaji juu ya ahadi hii na pia wakati huo huo, yanatengeneza matarajio ya kuiona ikitimizwa.

Musa, ingawa alikuwa amekufa, bado alikuwa akitawala sura ya kwanza. Jina lake linatajwa mara kumi, wakati la Yoshua likitajwa mara nne tu. Musa anatajwa kama "Mtumishi wa Bwana" wakati Yoshua akitajwa kama "Mtumishi wa Musa" (Yos. 1:1). Inaonekana kuhitajika utumishi wa uaminifu na utiifu wa maisha yote kwa Yoshua kupokea heshima ya "Mtumishi wa Bwana" (Yos. 24:29).

Hata kama sura ya kwanza ya Yoshua inachukua mpito kati ya viongozi wakuu wawili wa Israeli, mhusika muhimu zaidi hapa ni Bwana Mwenyewe, ambaye maneno Yake yanafungua kitabu hiki na ambaye uongozi Wake unakitawala. Hakuna swali kuwa ni nani aliye kiongozi hasa wa Israeli.

Katika zama zote, Mungu ameita wanaume na wanawake kuwaongoza watu Wake. Kwa nini ni muhimu kukumbuka kama ni nani aliye kiongozi wa kweli, asiyeonekana wa kanisa?

Vuka! Twaa! Gawa! Tumikia!

Soma Yoshua 1. Tunaweza kujifunza nini kuhusu muundo wa kitabu kutokana na mwanzo huu wa sura?

Sura ya kwanza ya Yoshua inatumika kama utangulizi wa kitabu kizima. Inazo hotuba nne zinazopelekana na sehemu kuu nne za kitabu: kuvuka (Yos. 1:2-9); kushinda (Yos. 1:10,11); kugawa nchi (Yos. 1:12-15); na kutumika kwa kuwa mtiifu kwa ile sheria (Yos. 1:16-18).

Kitabu cha Yoshua kinaweza kuonekana kama mfuatano wa maamuzi ya kimbingu. Katika kila uamuzi, Mungu anampa Yoshua kazi mahususi zinazohusiana na ushindi wa Kanaani, na kila moja inatambuliwa baadaye katika kitabu baada ya ukamilishwaji wake kufanikiwa.

Mwishoni, ahadi za Mungu kuhusu umiliki wa ile nchi zingetimizwa. Kuanzia hapo na kuendelea, wajibu wa kuitunza nchi unakuwa mikononi mwa Waisraeli na ungeweza kukamilishwa tu na imani ya kweli na kwa huo utii ambao imani hiyo daima inausababisha.

Maamuzi ya Mungu, yanayoelezewa kwa vitenzi vitatu – “vuka,” “twaa,” na “gawa” – yanapokea majibu sahihi katika utiifu wa watu, unaotokana na uamuzi wa mwisho: huduma.

Kwa mara nyingine, kitabu cha Yoshua kina sehemu kuu nne, kila moja ikijulikana kwa dhana mahususi inayoelezewa kupitia kwa kuwepo kunakotawala kwa neno la Kiebrania:

- (1) Vuka (Yos. 1:1-5:12)
- (2) Twaa (Yos. 5:13-12:24)
- (3) Gawa (Yos. 13:1-21:45)
- (4) Tumikia (Yos. 22:1-24:33)

Hivyo, muundo wenyewe wa kitabu unaonesha ujumbe wake mkuu: maamuzi ya Mungu hayakamilishwi kwa kujiendesha yenyewe. Badala yake, yanahitaji mwitiko wa uaminifu wa watu Wake. Yaani, pamoja na yale yote ambayo Mungu ametenda kwa ajili yetu – ukihusisha yale yote ambayo ametenda kwa ajili yetu ambayo hatuwezi kujifanyia – sasa tunaitwa kufanya kile tuwezacho kufanya kwa ajili yetu wenyewe, ambacho ni kutii kile ambacho Mungu ametuamuru tufanye. Hivi ndivyo imekuwa katika historia yote takatifu, na inasalia kuwa hivyo leo. Kwa mfano, maelezo juu ya watu wa Mungu wa mwisho wa wakati kwenye Ufunuo 14:12 yanawasilisha wazo hilo hilo: imani katika kile ambacho Mungu ametutendea, jambo linaloongoza hadi kwenye utiifu.

Hebu fikiria juu ya baadhi ya ahadi za Neno la Mungu ambazo ni za thamani sana kwako. Ni mwitiko wa namna gani ambao unatakiwa kwa upande wako ili hizo ahadi ziwe halisi?

Warithi wa Ahadi

Kwenye Yoshua 1:2, 3 Bwana anamwambia Yoshua kwamba Yeye anawapatia ile nchi. Kwa upande mwingine, Yeye alisema kwamba tayari alikuwa amekwisha kuwapatia. Hii inamaanisha nini?

Nchi ilikuwa ni zawadi kutoka kwa Bwana, ambaye kwa kweli Yeye ndiye aliyekuwa Mmiliki. Kwenye Yoshua 1:2, 3, namna mbili tofauti za kitenzi “kuwapa” zimetumika, zikiakisipengele viwili muhimu vya kuirithi nchi. Namna ya kwanza inaelezea mchakato wa kumpa mtu ardhi. Himaya za karibu na Yordani pekee ndizo zilizokuwa zimeshikiliwa na Israeli. Sehemu kubwa ya Nchi ya Ahadi ilikuwa bado haijatwaliwa.

Katika Yoshua 1:3 kitenzi hiki kinatumika katika hali ya wakati timilifu (*wakati uliopo*), kikiashiria kwamba tayari walikuwa wamekwishapewa ile nchi. Mungu anapokuwa ndiye mhusika mkuu wa matendo hayo, hali hiyo huitwa “utimilifu wa kinabii.” Hii ni kwa sababu kile anachokiahidi kwenye Neno Lake ni ukweli unaothibitishwa ambao unaweza kuaminiwa kama uhalisia uliopo.

Kiwakilishi nomino kwenye aya ya 3, “ninyi” na “yenu,” ni dhahiri kipo katika wingi, hivyo ahadi haitolewi kwa Yoshua peke yake bali pia kwa watu wote wa Israeli. Rejea ya ahadi aliyopewa Musa inaonesha mwendelezo wa mpango wa Mungu.

Vilevile, neno kol, linalomaanisha; “wote,” “kila,” linarudiwa mara nyingi kwenye sura hii ya kwanza. Kuenea kote kwa kuwepo kwa nomino hii kunaieleza ujumla na uadilifu ambao ni muhimu katika kufikia lengo lililowekwa mbele za Yoshua. Kumekuwa na upatanifu mkamilifu kati ya Mungu, Yoshua na watu wa Israeli ili kuwa na uhakika wa mafanikio katika kupata ushindi unaokuja wa Nchi ya Ahadi.

Soma Yoshua 1:4–6 na Waebrania 6:17, 18. Wakati huo, hiyo Nchi ya Ahadi ilikuwa ni kitu hicho kabisa, ahadi. Licha ya hivyo, Mungu anaiita urithi. Inamaanisha nini kuwa warithi wa ahadi za Mungu?

Hakuna muujiza kuhusu ahadi za Mungu. Kwa zenyewe, hazina nguvu katika kuthibitisha utimilifu wake. Hakikisho kwamba zitatimia lipo katika kuwepo kwa Mungu, anayesema: “Nitakuwa pamoja nanyi.” Kwa kweli, kuwepo kwa Bwana kulikuwa muhimu sana kwa ajili ya kudumu kwa Israeli. Bila kuwepo Kwake, hawa wangukuwa ni taifa mojawapo tu kati ya mataifa mengi, lisilo na wito maalum, utambulisho, au utume (*Kut. 33:12–16*). Kuwepo kwa Bwana ndilo jambo pekee alilohitaji Yoshua kwa ajili ya mafanikio yake.

Hakuna ambacho kimebadilika leo, na ndiyo sababu tunayo ahadi ya Yesu inayopatikana kwenye Mathayo 28:20.

Uwe Hodari!

Soma Yoshua 1:7-9. Kwa nini Bwana alihitaji kumsisitiza Yoshua mara mbili kwamba ilimpasa awe hodari na moyo wa ushujaa?

Kazi iliyowekwa mbele za Yoshua ilionekana kuhusisha changamoto zilizozidi kiasi. Kuta za miji ya Kanaani zilionekana kutoshambulika, na wakazi wa nchi walifunzwa vita. Kwa kulinganisha, Waisraeli, wahamamaji sahili, hawakuwa hata na nyenzo za vita za kizamani kwa ajili ya kukabiliana na kuta zilizoiimarishwa dhidi ya maadui. Historia inatuambia kwamba hata Misri, dola iliyokuwa na nguvu sana wakati ule, isingeweza kutwaa hata unyayo mmoja wa Kanaani.

Licha ya hivyo, wito wa kuwa hodari na moyo wa ushujaa hauhusishwi hapa na hamasa ya vita tu au mikakati ya vita. Ushujaa au ujasiri na nguvu vinahitajika katika kudumu katika uaminifu kwa Torati na matakwa yake mahususi, ambayo iliyobainisha agano la Israeli na YAHWEH.

Soma Waefeso 6:10-18. Japokuwa leo hatuhitajiki kushiriki kwenye mapambano ya kivita, tunawezaje kutumia maneno haya yanayotia moyo aliyopewa Yoshua katika mapambano yetu ya kiroho ya kila siku?

Leo, katika kukamilisha utume walioaminiwa na Kristo, Wakristo wanakabiliana na changamoto kama zile zile za Yoshua; yaani; wanatakiwa kufanya vita dhidi ya mielekeo yao ya uovu, dhidi ya falme, mamlaka na wakuu wa giza hili na dhidi ya majeshi ya uovu. Kama Yoshua, wao pia wanayo ahadi inayothibitisha ya kuwepo kwa Kristo: "Mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dhari" (Mt. 28:20). Kama ambavyo kuwepo kwa Bwana kulikowatia moyo kulivyotosha kufukuzia mbali hofu za Yoshua, vivyo hivyo, yapasa kutoshe katika kuondoa mashaka na fadhaa zetu leo.

Changamoto kwetu ni kumjua Bwana vema kiasi cha kutosha kumtumainia Yeye na ahadi Zake kwetu. Hii ndiyo sababu, zaidi ya jambo lingine lolote, tunahitaji uhusiano huo binafsi na Yeye.

Swali muhimu sana kwetu leo halina tofauti na kile alichokabiliana nacho Yoshua. Tunawezaje kudumu kuwa waaminifu kwa kile ambacho Neno la Mungu linakisema hata pale ambapo hakionekani kupendwa na watu au kufaa kufanyika hivyo?

Kufanikiwa na Kustawi

Soma Yoshua 1:7-9 pamoja na Mwanzo 24:40, Isaya 53:10, na Zaburi 1:1-3. Kulingana na aya hizi, inamaanisha nini kufanikiwa na kustawi?

Neno la Kiebrania *tsalakh*, “fanikiwa” (Yoshua 1:8), linamaanisha kutimiza kwa kiasi cha kuridhisha kile kilichopangwa, au hali ya mazingira ya kufaa.

Neno *sakal*, “kuwa na hekima” (Yoshua 1:8), linaweza kutafsiriwa kama “fanikiwa” au “kuwa na mafanikio.” Lakini pia linaweza kumaanisha “kuwa na busara,” au “kutenda kwa hekima.” Linapatikana mara kwa mara katika Ayubu, Mithali na Zaburi, ambapo wazo la ustawi linahusiana kwa karibu na kutenda kwa hekima kwa kumcha Mungu na kutii Neno Lake.

Kulingana na ufahamu huu, ustawi haufasiriwi tu kama mafanikio ya kifedha, ingawa haukosi hayo. Mafanikio yanapaswa kuangaliwa kama hali ya muafaka na maadili na kanuni za kiroho zinazojitokeza katika dunia aliyoiumba Mungu na ambazo zinajitokeza katika sheria Yake.

Kwa kweli, amini ahadi za Mungu, hasa ahadi ya wokovu kwa imani pekee na utii kwa sheria Yake, hazipingani. Zinawakilisha pande mbili za sarafu moja.

Soma Warumi 3:31. Aya hii inasemaje kuhusu uhusiano kati ya sheria na imani?

Kuweka imani katika kifo cha ukombozi na dhabihu ya Yesu kwa ajili yetu dhidi ya utiifu kwa sheria ya Mungu ni kuweka mgawanyiko wa uongo na wa hatari. Sheria na neema daima huenda pamoja. Ufahamu wa juu juu tu wa jukumu la sheria ndiyo unaoweza kupelekea kuona “sheria” na “neema” kama zinazokinzana.

Waandishi wa Agano la Kale walithamini sana sheria na waliiona kuwa ni chanzo cha furaha (Zab. 1:2; Zab. 119:70, 77, 174). Ikiwa itazingatiwa na kutumika vizuri, sheria itapelekea kuelewa kwa kina zaidi hali ya dhambi ya mtu mwenyewe (Rum. 7:7) na hitaji la haki ya Kristo (Gal. 3:24).

Kwa neema ya Mungu iwe unajaribu kwa kiasi gani kuitii sheria Yake, uzoefu wako binafsi umekuonesha vipi hitaji lako la haki ya Kristo inayofunika?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Kuvuka Yordani," uk. 122, 123, katika *Wazee na Manabii, sehemu ya 2*; "Kuingia Nchi ya Ahadi," uk. 175, katika *The Story of Redemption*.

"Ahadi za Mungu na maonyo anayotoa, Yesu amenikusudia mimi. Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa mwanawe pekee, ili mimi nikiamini nisipotee, bali niwe na uzima wa milele. Uzoefu unaosimuliwa kwenye Neno la Mungu yapasa uwe wangu. Maombi na ahadi, sheria na maonyo hunihusu mimi... Jinsi imani inavyopokea na kusimilisha kanuni za kweli, hufanyika kuwa sehemu ya mtu na nia yenye nguvu ya maisha. Neno la Mungu likipokelewa rohoni, hutengeneza mawazo na huingia katika ukuzaji wa tabia." – Ellen G. White, *The Desire of Ages*, uk. 390, 391.

"Hakuna jambo ambalo linapaswa kuzungumziwa kwa uzito zaidi, kurudiwa mara kwa mara, au kuimarishwa kwa nguvu zaidi katika akili za watu wote kuliko kutokuwepo kwa uwezo wa mwanadamu aliyeanguka kujipatia chochote kupitia matendo yake bora. Wokovu ni kwa imani katika Yesu Kristo pekee." – Ellen G. White, *Faith and Works*, uk. 19.

Maswali ya Kujadili:

- ① Ingawa hali na uzoefu wa maisha ya Yoshua ni tofauti na yetu, ni kanuni zipi za kiroho tunaweza kujifunza kutokana na maisha yake ambazo tunaweza kuzitumia maishani mwetu? Kwa nini, hata hivyo, lazima tuwe na muktadha akilini wakati tunapojaribu kulinganisha matukio hayo husika?
- ② Jadili uhusiano kati ya ahadi za Mungu na utiifu wetu Kwake. Zinajalizianaje? Ni hatari zipi za kusesitizia moja kwa uzito zaidi kuliko lingine? Yaani, ni hatari gani inayokuja kwa kuiinua sheria huku ukipuuzia neema? Au kuiinua neema kwa kupuuzia sheria?
- ③ Kulingana na somo la juma hili, unaweza kuelezeaje mafanikio kutokana na mtazamo wa kibiblia? Ustawi unachukua nafasi gani katika tafsiri ya Kikristo ya mafanikio?
- ④ Fikiria jinsi inavyowezekana kuwa Yoshua alijisikia, kuwa baada ya Musa. Ni ahadi gani Mungu aliyompatia ambayo hakika ilimsaidia (*tazama Yoshua 1:5*) katika majukumu yake makubwa?